

Μήνυμα του Ρ. Λεπάζ για την Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου 2008

Το μήνυμα για το 2008 το έγραψε ο παγκοσμίου φήμης σκηνοθέτης Ρομπέρ Λεπάζ (Robert Lepage).

Μήνυμα του Robert Lepage για την Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου 2008

Υπάρχουν πολλές υποθέσεις σχετικά με την καταγωγή του θεάτρου, αλλά η πιο ενδιαφέρουσα αφορά σε ένα μύθο: Ένα βράδυ, στις απαρχές του χρόνου, μια παρέα ανδρών συγκεντρώθηκαν σε μια σπηλιά για να ζεσταθούν γύρω από τη φωτιά και να διηγηθούν ιστορίες. Ξαφνικά, ένας από αυτούς σκέφτηκε να σηκωθεί όρθιος και να χρησιμοποιήσει την σκιά του, για να δώσει εικόνα στην ιστορία του. Χρησιμοποιώντας το φως από τις φλόγες, έκανε να εμφανιστούν πάνω στους τοίχους της σπηλιάς χαρακτήρες μεγαλύτεροι απ' το πραγματικό. Κατάπληκτοι οι υπόλοιποι της παρέας αναγνώρισαν με τη σειρά τους τον δυνατό και τον αδύνατο, τον κατακτητή και τον κατακτημένο, τον Θεό και τον θνητό.

Στις μέρες μας, το φως των προβολέων αντικατέστησε την αρχική φωτιά και ο μηχανικός εξοπλισμός της σκηνης τους τοίχους της σπηλιάς. Και με όλο το σεβασμό προς κάποιους συντηρητικούς, αυτός ο μύθος μάς υπενθυμίζει ότι η τεχνολογία βρίσκεται στο ξεκίνημα του θεάτρου και ότι δεν πρέπει να θεωρείται ως απειλή, αλλά ως συνδετικό στοιχείο.

Η επιβίωση της τέχνης του θεάτρου εξαρτάται από την ικανότητά του να ξαναεφευρίσκει τον εαυτό του, αγκαλιάζοντας νέα εργαλεία και νέες γλώσσες. Γιατί πώς αλλιώς θα μπορούσε το θέατρο να εξακολουθεί να είναι μάρτυρας των μεγάλων θεμάτων της εποχής του και να προωθεί την κατανόηση ανάμεσα στους ανθρώπους, χωρίς πρώτα από όλα να διαθέτει το ίδιο ένα πνεύμα ανοιχτό; Πώς θα μπορούσε να υπερηφανεύεται ότι προσφέρει λύσεις στα προβλήματα της μισαλλοδοξίας, του αποκλεισμού και του ρατσισμού, αν στην πράξη αντιστεκόταν στη σύνθεση και στην ενσωμάτωση;

Προκειμένου να εκπροσωπήσει τον κόσμο σε όλη του την πολυπλοκότητα, ο καλλιτέχνης πρέπει να παράγει νέες φόρμες και ιδέες, και να εμπιστευτεί την ευφυΐα του θεατή, ο οποίος είναι σε θέση να διακρίνει το σχήμα της ανθρωπότητας, μέσα από αυτό το αέναο παιχνίδι φωτός και σκιάς.

Είναι γεγονός ότι, παίζοντας πολύ με την φωτιά, διατρέχουμε τον κίνδυνο να καούμε. Και μπορεί να καούμε, θα έχουμε όμως ταυτόχρονα κερδίσει την ευκαιρία της έκπληξης και της διαφώτισης.

Robert Lepage

Μετάφραση για το Ελληνικό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου: Βίκυ Μαντέλη & Νεόφυτος Παναγιώτου

Στο βιογραφικό σημείωμα που συνοδεύει το μήνυμά του διαβάζουμε για τον Robert Lepage:

Πολύπλευρος και ικανός σε κάθε μορφή της θεατρικής τέχνης, ο Robert Lepage είναι εξίσου ταλαντούχος ως σκηνοθέτης, σκηνογράφος, θεατρικός συγγραφέας, ηθοποιός και σκηνοθέτης του κινηματογράφου. Προσεγγίζει δημιουργικά και αυθεντικά το θέατρο, στοιχείο που του χάρισε

παγκόσμια αναγνώριση και κλόνισε τα παραδοσιακά σύμβολα της κλασικής σκηνοθεσίας, ειδικά με τη χρήση των νέων τεχνολογιών που εφαρμόζει στο θέατρό του. Η σύγχρονη ιστορία είναι η πηγή έμπνευσής του, ενώ η μοντέρνα και πρωτότυπη δουλειά του ξεπερνά κάθε όριο.

Μετάφραση για το Ελληνικό Κέντρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου: Βίκυ Μαντέλη & Νεόφυτος Παναγιώτου

Ασκήσεις

1. Με ποιες προϋποθέσεις μπορεί να επιβιώσει το θέατρο και να φέρει σε πέρας την αποστολή του, σύμφωνα με τον γράφοντα;
2. Να διαβάσετε προσεκτικά το παραπάνω βιογραφικό σημείωμα για τον Ρομπέρ Λεπάζ και να παρακολουθήσετε το σύντομο βίντεο που μας εισάγει στο έργο του. Αν είχατε τη δυνατότητα να του πάρετε συνέντευξη, ποια ερωτήματα θα του θέτατε;
https://www.youtube.com/watch?v=Rs_TnUqx51w
3. Γιατί νομίζετε ότι ο Λεπάζ χρησιμοποιεί τον συγκεκριμένο μύθο στο μήνυμά του; Τι πετυχαίνει;
4. Να αναζητήσετε στοιχεία για τον ρόλο που έπαιζε η τεχνολογία στο αρχαίο ελληνικό θέατρο και να παρουσιάσετε τα αποτελέσματά της έρευνάς σας σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λογισμικό.
5. *Η τεχνολογία βρίσκεται στο ξεκίνημα του θεάτρου και δεν πρέπει να θεωρείται ως απειλή αλλά ως συνδετικό στοιχείο*, υποστηρίζει ο Ρομπέρ Λεπάζ. Να ερευνήσετε τη σχέση της τεχνολογίας με το θέατρο σήμερα και να γράψετε ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου σας, με σκοπό να ενημερώσετε τους συμμαθητές σας σχετικά με το θέμα. Να δώσετε τίτλο που να ταιριάζει στο περιεχόμενο του άρθρου σας. Μπορείτε να αντλήσετε πληροφορίες και από τις παρακάτω πηγές:
α) Από τη σχετική [ιστοσελίδα της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών που διοργάνωσε το 2014 το 1ο Fast Forward Festival \(FFF\)](#) με στόχο να παρουσιάσει: *το θέατρο του μέλλοντος μέσω πολυμορφικών και υβριδικών παραστάσεων, αξιοποιώντας νέες τεχνολογίες, νέα μέσα, νέες φόρμες. Οι καλλιτέχνες και οι ομάδες του FFF χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες ως ένα διαλεκτικό μέσο, για να επαναπροσδιορίσουν τον ρόλο του θεατή, τη θέση της τέχνης στον δημόσιο χώρο, τα όρια του ακτιβισμού και της καλλιτεχνικής δράσης.*
β) Από το άρθρο της Μαρίας Κατσούνακη [Η τέχνη αγκαλιάζει την τεχνολογία](#), που παρουσιάζει τις εκδηλώσεις του συγκεκριμένου φεστιβάλ και συμπεραίνει ότι: *Οι μορφές θεάτρου που γεννιούνται στον 20ο αιώνα είναι πολιτικοποιημένες, στρατευμένες, από τη μια πλευρά, και πολύ πιο «επιδραστικές» με τη συμβολή της τεχνολογίας, από την άλλη. Η εμπειρία πολλαπλασιάζεται, οι αισθήσεις οξύνονται. Το «διαμεσικό θέατρο» καλλιεργεί τον θεατή του 21ου αιώνα: ένα πολυεργαλείο αντιληπτικότητας και δεξιοτήτων.*
6. *Παίζοντας πολύ με την φωτιά, διατρέχουμε τον κίνδυνο να καούμε. Και μπορεί να καούμε, θα έχουμε όμως ταυτόχρονα κερδίσει την ευκαιρία της έκπληξης και της διαφώτισης*, υποστηρίζει ο Λεπάζ. Πώς αντιλαμβάνεστε τα λεγόμενά του στην προκειμένη περίπτωση;
7. Να διαβάσετε το ποίημα του Ναζίμ Χικμέτ *Όπως ο Κερέμ*, σε απόδοση Γιάννη Ρίτσου, και να το ακούστε [εδώ](#) μελοποιημένο από τον Μάνο Λοΐζο. Να συγκρίνετε τη μεταφορική χρήση της έννοιας της φωτιάς στο ποίημα και στην παραπάνω ρήση του Λεπάζ.

Ναζίμ Χικμέτ
Όπως ο Κερέμ

Είναι βαρύς ο αγέρας σαν μολύβι
Φωνάζω, φωνάζω, φωνάζω
Ελάτε γρήγορα σας φωνάζω
Να λειώσουμε το μολύβι
Κάποιος μου λέει
Φωτιά θα πάρεις απ' την ίδια σου φωνή
Θα γίνεις στάχτη
Στάχτη σαν τον Κερέμ
Που κήκε απ' τον έρωτά του
Και εγώ του λέω
Ας καώ, ας γίνω στάχτη σαν τον Κερέμ
Αν δεν καώ εγώ
Αν δεν καείς εσύ
Αν δεν καούμε εμείς
Πώς θα γενούν τα σκοτάδια λάμψη;

Ναζίμ Χικμέτ,

Όπως ο Κερέμ, απόδοση Γιάννης Ρίτσος